

VILD MED ULD

Stor uldbi er kendetegnet ved en særdeles forsvarsivrig han og en hun som er vild med at samle planteuld.

AF ROLF TULSTRUP THEUERKAUF

Danmarks Biavlerforening

rt@biavl.dk

Stor uldbi (*Anthidium manicatum*) er en enlig bi hørende til familien af bugsamlerbier (Megachilidae). Hannen er 14-18 mm lang og med gul-orange pletter langs siderne på den mørke bagkrop. Desuden har den gule pletter på hovedet og benene. Krop og ben behårede. På bagkroppens sidste led er hannen forsynet med tre torne. Hunnen 10-13 mm.

At bieren har fået navnet uldbi skyldes, at hunnen med sine kindbakker skraber hår (planteuld) fra forskellige planter, f.eks. lammeøre, og bruger disse til redebygning.

Fødeplanter: Uldebien kan leve af pollen fra flere plante-familier. Føden samles hovedsageligt fra planter indenfor ærteblomst- og læbeblomstfamilien, men også fra maskeblomstfamilien og visse arter fra vejbredfamilien. På hovedet har hunnen en særlig behåring, som gør hende i stand til at indsamle pollen med hovedet. Indsamlingen sker ved at hun gnider hovedet frem og tilbage på støvdragerne.

Levested: Græsland, i skove, vejsider, men også i parker og haver.

Redesteder: Hunnerne er ikke kræsne i deres redevalg, og de anlægger reder i alle mulige allerede eksisterende huller og sprækker; f.eks. i jorden, mur- og træværk, men også forladte reder fra andre enlige bier. Westrich refererer til, at man sågar har fundet uldbi-reder i jernrør og i armlænet på en stol.

Levevis: Uldebien overvintrer som præpuppe. Hannerne fremkommer højst et par dage tidligere end hunnerne. Af og til er det hunnerne som fremkommer først.

Hannen er meget territorial og territoriet udgøres ofte af en lille gruppe blomsterplanter. Territoriet forsvares meget ihærdigt overfor indtrængende uldbi-hanner, men også overfor artsfremmede indtrængere (f.eks. humlebier og honningbier). Honningbier, humlebier og andre større biarter er hyppigst mål for hannens angreb, som består i, at han forsøger at ramme indtrængeren med tornene

på bagkroppen. Disse angreb kan af og til føre til, at honningbier får beskadiget vingerne og mister flyveevnen. Når hannen patruljerer sit territorie, sker det på en karakteristisk måde: Den flyver korte, lige stræk på 30-60 cm afbrudt af korte perioder, hvor den nærmest står stille i luften (à la svirrefluer).

Stor uldbi. Foto © Biopix JC Schou

En gruppe planter tjener normalt som territorie for én han, men til tider dukker flere hanner op, og der dannes et hierarki, hvor en han dominerer over de øvrige.

Trænger en hun ind på et territorium, vil hannen holde sig tæt ved hende. Når hun sætter sig på en blomst, styrter han sig ned på hende og parrer sig med hende. Både han og hun er parringsdygtige i hele deres levetid og parrer sig med mange forskellige partnere.

Selve reden minder mest af alt om en vatklump og indeholder 3-16 yngelceller. Når hunnen kommer til reden med en kugle af indsamlet planteuld, forarbejdes denne så der opstår et hulrum. Heri placeres nektar og pollen og der lægges et æg.

Hvornår: I Danmark støder man oftest på uldebien i sommermånederne fra juni-august. Uldebien kan til tider have to generationer om året, og sommergenerationen fremkommer ultimo juli til medio august.

Udbredelse: Fundet i hele landet.

Kilder

Westrich P (2018) Die Wildbienen Deutschlands. Ulmer Verlag.
www.naturbasen.dk